

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 8. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nov. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nov. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm, osmrtnice, zahvale, pooblastila, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in utočljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnjenega naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina za nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kren 3-20, za pol leta Kren 2-80.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rekapituli se ne vračajo. Naročnino, oglašne in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga s omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Pošilje-hranilni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Vlada in pasivna resistenca.

BUDIMPEŠTA 27. — Državni poslanec Pittoni je imel včeraj z ministrskim predsednikom Bienerthom pogovor, v katerem je Pittoni vprašal, ali bi ne bilo možno dati državnim nameščencem kako zagotovilo glede izpolnitve njih želji. Ko bi bilo možno, da se to zgodi, bi po njegovem mnenju takoj prenehala pasivna resistenca. Ministrski predsednik je odgovoril, da ni v položaju, da bi dal kakršna bila zagotovila ali da bi kaj obljubil. On smatra za dolžnost državnih nameščencev, da se takoj vrnejo k normalnemu delu. Spolnitev take samoobsebi umevne dolžnosti torej ne more dati pravico za kakršnobilno uvaževanje.

V istem smislu je vlada zavzela odločno stališče tudi napram posredovanju dr. Rybáře.

Ogrski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 24. V današnji seji ogrskega državnega zbora je posl. Polonyi polemiziral proti posl. Biankiniju, ki je v avstrijskem državnem zboru rekel, da se ogrsko-hrvatsko pogodbo na hunski, nesramen in brutalen način tepta z nogami.

Klici: In zato ni bil poklican na red?

Polonyi: Posl. Biankini je označil Ogrsko kakor azijski del monarhije.

Klici: Tako se govori v Avstriji o nas.

Polonyi: Nikakor ne odgovarja dostojnosti ogrskega parlamenta, da bi odgovarjali na psovke, ki jih v avstrijskem državnem zboru dvigajo proti nam umazani jeziki.

Govornik je konečno rekel, da se v avstrijskem državnem zboru ne spoštuje niti pravila mednarodne dostojnosti, ker je bil pri krošnjarskem zakonu sprejet nek Biankinijev preminjivalni predlog, ki dela razliko med ogrskimi in hrvatskimi državljani.

Govornik je konečno prosil ministrskega predsednika, naj odgovori na njegovo tozadevno interpelacijo, ki jo je stavil nedavno temu.

Ministrski predsednik grof Khuen je odgovoril, da se je takoj obrnil na avstrijsko vlado za pojasnilo. Bienerth je odgovoril, da se je to zgodilo zbog pomote, ker takrat ni znal nihče z zbornici, o čem se glasuje. Vlada bo zato skrbela, da vrne gospodsko zbornico dotični načrt nazaj v poslansko zbornico.

† Notar dr. Geršak.

ORMOŽ 24. Danes je umrl tu c. kr. notar dr. Geršak. Pogreb se bo vršil v nedeljo, dne 26. t. m. pop.

Turška zbornica.

CARIGRAD 24. Na današnji seji je finančni minister v svojem ekspezeju razvijal finančni program.

Razpis dobave za bolgarske železnice.

SOFIJA 24. Za 27. t. m. je razpisana dobava za 400 tovornih voz v vrednosti 1,360.000 kron.

Pretežje podraženje kave?

NEW-YORK 24. Neko poročilo „Globe“ (Washington) javlja, da je neka skupina mednarodnih bankirjev Londona, Bruselja,

Pariza, Berlina in New-Yorka s sodelovanjem brazilske in španske vlade prevzela kontrolo o trgu kave v svrhu regulacije cen kave. Član kongresa Norris je v zbornici zastopnikov interpeliral vlado, kaj misli storiti, da obvaruje ameriško ljudstvo. Zvišane cene kave cenjejših vrst zadenejo posebno ubožno prebivalstvo. Podražanje bi znašalo 40 do 50%. Letni večji izdelek za kavo bi znašal samo v Ameriki 35 milijonov dolarjev (175 milijonov kron), ki bi se vsi stekali seveda v žepe nekaterih bogatinov.

Potres v Ohridi.

SOLUN 24. V Ohridi je bil zopet potres. Potresni sunki so trajali dve uri in so napravili mnogo škode. Bolgarska šola se je deloma podrla, prav tako so poškodovani minareti velike mošeje in mnogo hiš. Ker je prebivalstvo bežalo na plano, ni ponesrečil nihče.

Sultan Mohamed V. v Solunu.

SOLUN 24. Glasom oficijelnih informacij pride sultan Mohamed V. semkaj koncem meseca aprila in si bo ogledal mesto in mošeje. Iz Soluna se sultan poda v Skopje, Prištino in Monastir.

Kuga.

DUNAJ 24. „Arbeiter-Zeitung“ je prejela od kitajskega odposlanstva na Dunaju vest, da je kuga izbruhnila že v evropskem mestnem delu Pekinga. Obolelo je nekoliko Evropejcev, en Anglež in en Avstrijec sta umrla.

PETROGRAD 24. Konferenca v Irkutsku, ki se je pod predsedstvom generalnega guvernerja Knjazeva bavila s kugo, je ugotovila, da je bilo izvoženo iz Sibirie v Moskvo, Irbit in Lipsko tri milijone bobrovih in tarbaganovih kožic. Doslej se ni pripetil še noben slučaj kuge po uvozu kožic. Ker je stepni bobor glavni prenašalec kuge, je konferenca sklenila, da bodo smele preko meje le take kožice, ki bodo imele konzulatno potrdilo, da ne prihajajo iz okuženih krajev. — Ne brez važnosti je poročilo, da je dobila Anglija iz Mandžurije 23 milijonov pudov žita, ki so je nakladali za kugo oboleli kitajski kuli.

Konferenca je bila mnenja, da je le malo nevarnosti, da bi se kuga razširila, ker kužni bacili le malo časa živijo.

Zagreb 24. — Predsednik sabora dr. Neumann je težko obolel. Njegovo stanje se je poslabšalo.

Budimpešta 24. Ogrski biro poroča: V posamičnih dunajskih listih priobčeno poročilo, da se je cesar nekoliko prehladil, je popolnoma izmišljeno. Cesar je popolnoma zdrav, kar dokazuje že dejstvo, da so napovedane nadaljne avdicije in je bil danes izdan ukaz, naj se vsprejemajo prijave nadaljnjih avdicij.

Pariz 24. — Zbornica je razpravljala danes predlogo o gradnji novih oklopnjač.

Berolin 24. — Govori se, da se poda cesarska dvojica okoli 23. marca t. l. na otok Krí.

Sakramento 23. Kalifornski senat je enoglasno vsprejel resolucijo, v kateri se pozivlja vsezni senat, naj odkloni pogodbo z Japonsko.

Sofija 24. Car Ferdinand je odpotoval v inozemstvo.

nem ničesar? Gotovo vem, kaj je moja dolžnost, kadar so mi višji zapovedali. Pomiri se, dragi moj! Ker se tako bojiš, pojdem že jutri v Ravno, pojdem na to v Kalnik, da ukrenem vse potrebno. Govoril bom s kmeti in poiščem med njimi tiste sate, ki jih ščuvajo. Če le kaj zapazim, potem je drugo moja stvar... A če se pokaže, da ni na vsej stvari...

„To ni možno!“ mu je prekinil besedo Rafaj. „Odpri samo dobro oči in takoj boš videl vse...“

„Ne skrbi!“ je odgovoril sedaj že v smehu Saič, samo da pomiri Rafaja. „Jutri obiščem kmete in dobro odprem oči.“

Gospod podžupan varaždinski se je poslovil od svojega križevaškega kolega ne dosti pomirjen. Bil je že v naprej prepričan, da Saič vzame vso stvar za malenkostno in da ne najde med kmeti onih strahov, ki mučijo Rafaja.

Podžupan Rafaj ni pretiraval, ko je svojemu kolegi opisoval kmečko vedenje. Vse je bilo tako v resnici, morda še hujše. Rafaj je to dobro slutil, ker je bil ravno on glavni vzrok upora med kmeti. Bilo je tako. Bilo je še leta 1751, ko je bil zbor v Požunu. Tamkaj je bil na zboru grof Giuro Erdödy, judex curiae, posestnik starodavne

Teheran 24. Ruski odposlanec je priobčil ministru za unanje stvari, da umakne Rusija četni oddelek iz Kašvina.

Washington 23. Poskus, da bi senat vsprejel pogodbo z Japonsko, je ponesrečil. Senatorji zapada se branijo glasovati za predlogo, ker morajo prej poizvedeti za mnenje v svojih volilnih okrajih.

Delegacije.

Plenarna seja avstrijske delegacije.

BUDIMPEŠTA 24. V današnji plenarni seji avstrijske delegacije je odgovarjal del. Gessmann najprvo na včerajšnja izvajanja dr. Bartolija, potem je izjavil, da odobrava vnanjo politiko grofa Aehrenthala.

Del. Steiner je predložil nujni predlog glede sporazuma z ogrsko vlado radi dobave za vojno mornarico in ga je utemeljeval.

Zapovednik mornarice grof Montecuccoli je rekel, da delegacije že znajo, ako je ogrska država stavila pogoje, da bo deležna pri dobavih za vojno mornarico v polnem razmerju s kvoto, to je, 10:4. Ker bodo znašali skupni troški za nove vojne ladije 312 milijonov kron, bo odpadlo na Ogrsko 113 milijonov kron. Za to svoto se je naročila ena vojna ladija, dve križarki in šest torpednih lovcev.

Nujni predlog je bil na to izročen vojnemu odseku.

Del. Masaryk je govoril ponovno o Vasičevi aferi ter rekel, da treba govoriti o stvari in da treba pred vsem napraviti red. Potem ne bo za monarhijo nastala nikak neprijetnost. Nasproti Aehrenthalovemu tajanju konstatira, da ni bilo pobito niti eno dejstvo, katera je navedel govornik in on vzdržava vse svoje trditve v polnem obsegu.

Del. Ceglinski se je pečal pred vsem z občo zunanjo politiko, govoril je potem o vprašanju izseljevanja iz Avstro-Ogrske, ter prišel konečno na razmerje monarhije do Rusije. Rekel je, da Avstro-Ogrska gotovo nima nikakega razloga, da bi bila sovražna Rusiji. Zaključil je z izjavo, da bo glasoval za proračun ministerstva vnanjih zadev, ker je priprisan, da vlada nastopi pot, ki privede do vsega.

Del. Seliger se je pečal z vprašanjem izganjanja avstrijskih delavcev iz Nemčije. Ker tudi češki delavci so avstrijski državljani, kakere treba čuvati pred brutalnostmi pruskega policijskega režima. Velika večina nemškega naroda s tem postopanjem pruske vlade nikakor ni zadovoljna. Govornik je potem omenil 26 slučajev, ter rekel, da žele nemški socijalni demokratje tesne zveze z Nemčijo. Ali zveza z Nemčijo, ki tolmači prusko politiko na tak način, ne more vzbujati tudi v srcih nemških delavcev Avstrije nikakega veselja. — Mi nismo nikjer čitali, da je ministerstvo zunanjih zadev kaj storilo za zaščito avstrijskih državljanov.

Govornik je potem govoril o vprašanju izseljevanja, ter rekel, da morajo avstrijske državne pogodbe biti take, da bodo s tem zaščiteni interesi naših državljanov v inozemstvu. — Delegat Hauser je rekel, ako meni del. dr. Grabmayr, da se z odpravo cerkvene države položi zadnji kamen

združene Italije, ni to res. Govornik je razdovedal, kako bi se vedel Grabmayr, če bi prišlo zopet do ljudskega gibanja in bi Avstrija jutri ali pojutrnjem ne bila več v posesti Trentina. (Veselosť). Govornik je protestiral proti temu, da so krščanski socijalci klerikalci.

Govornik je pobijal tudi izvajanja Masaryka in je menil, da najgroznejši ljudje v politiki so sploh profesorji. (Živahna veselost). Profesorji so za vsakega politika prava nadloga. (Veselosť). Ker se tiče ponarejanj, mora govornik omeniti, da ni tozadevno še nihče bil tako speljan na led, kakor profesorji. Govornik in krščansko-socialna stranka popolnoma zaupa grofu Aehrenthalu, ki se je izkazal v zelo nevarnem in kritičnem položaju.

Del. Šramek je izjavil, da je češkemu narodu mnogo lažje na unanji politiki Avstrije, kakor pošten politik priznava obstoj trozveze, kar se tiče vprašanja razoroženja, mora Avstrija zapričiti inicijativo. Govornik je potem polemiziral proti izvajanjem del. Soukupa glede odprave poslaništva pri Vatikanu, češ, ako se pruski protestanti ne čutijo žaljene, ker vzdržuje Prusija odposlanstvo pri Vatikanu, da je isto celo na novo uvedla, se ne morejo čutiti žaljene tudi nekateri Avstrije. Občeznano je, da papež ni privatna oseba. Njegovo suverenost je Italija marveč zajamčila nasproti vsemu svetu. Avstrija potrebuje poslaništvo pri Vatikanu. — Na to je bila seja prekinjena ob 12.45 popoi.

Ko je bila seja zopet odprta, je dobil besedo del. Bachmann, ki je govoril o mednarodnem položaju ter povdarjal važnost trozveze.

Del. Kramar je izjavil, da so oboroženja železna posledica pruskega militarizma, potrebna posledica Kraljevega gradca in Sedana in ta posledica sili vse druge vlasti na oboroženje. Potem je govoril o akciji Masarykovi, o aneksiji Bosne in Hercegovine in o velikosrbskih stremljenjih. — Zatem je govoril del. Oberleithner o trozvezi; za njim je povzel besedo minister za vnanje stvari grof Aehrenthal.

Del. Fon se je pred vsem zahvalil dr. Grabmayrju, da je z redko objektivnostjo in občudovanja vredno odkritosrčnostjo povedal Italijanom resnico v obraz in da je naglašal, da ne Italijani, marveč Slovenci in Hrvatje imajo povoda se pritoževati, in da Italijani tam, kjer imajo večino v zastopstvih, postopajo brezobzirno in govornik bi dostavil, brutalno. Govornik je omenil, da tudi v Gorici nikakor ne vladajo normalne razmere, da so Slovenci prisiljeni trošiti iz lastnega žepa ogromne svote za svoje ljudsko šolstvo. Govornik je omenil potem stvar o slovenski ljudski šoli v Gorici. Italijani se ne morejo pritoževati glede vedenja od strani vlade; toda oni ne zahtevajo le, kar jim gre, marveč zahtevajo tudi, da se ne da Slovincem tega, nakar imajo pravico po zakonu. — Vsaka odredba, ki je napravljena Slovincem v prilog smatratu Italijani kakor nasilje, kakor slavicizacijo, in to razpravljajo v dolgih člankih, ki prehajajo potem v Italijo in provzročajo tam nevoljo. Naravnost obžalovanja vredno je, da tatarske vesti o Slovincih ne izhajajo od italijanskih novinarjev, ampak so poslane v

polovica. Rafaj je bil v stiski. Kje najde ostalih 14.000 forintov in kaj ostane njemu samemu? Grof je zahteval ostanek najemnine, najemniku Rafaju je bilo znoreti. Ako si ne pomaga na kak način, bi se moglo zgoditi, da mu ta najemnina upropasti tudi njegova rodbinska posestva. Da bi to preprečil, je začel tirjati od podanikov mnogo večje davke, nego so jih plačevali doslej. Za drva iz grajščinskega gozda so morali sedaj plačevati trikratno davek. Povrh vsega tega je še zahteval od kmetič svojih posestev, da so mu prinašale dvakrat toliko prediva, nego pa poprej. Ljudstvo se je jezilo in ogorčenje je raslo med njim dan za dnem. In kar je bilo najbolj čudno, nič ni kmete tako razjezilo kakor davek na predivo. V tem so imele ženske glavno besedo in so nahujskale može, da se upro samovolji nesite gospode. Kmetje iz Moslavine in Rafajeve grajščine so se pričeli shajati, dogovarjati se. Ugibali so med seboj, kaj bi bilo ukreniti? ... In nekaj so morali napraviti. Tako ni moglo ostati. Nekaterim je prišlo na um, da treba poiskati nasveta pri pametnih ljudeh, ki niso prijatelji njihovega tlačitelja Rafaja. Nihče se jim ni zdel bolj pripraven, nego dobro znani grajščak prešeški, Franjo Domjanič. (Pride še.)

PODLISTEK.

Udovica.

Povest iz 18. stoletja. — Napisal I. E. Tomič.
Poslov. Štefan Klavs.

„No, kaj pa je to?“ je vprašal Saič. „Nezadovoljni so... nikdar niso bili boljši.“

„To so simptomi!“ je zaklical Rafaj, ki ga je že razjezilo Saičevo vedenje. „To so simptomi, ki kažejo na hudo nevarno bolezen naših kmetov. Kaj hočeš še več? Hočeš-li še čakati, da prično požigati naše hiše, ubijati in pleniti naše imetje? Govoriš kakor da ne bi bil sam plemič in grajščak. Moj dragi, ti si prvi odgovoren za našo usodo. Kako se opravičiš pred stanovi, pred banskim namestnikom in pred vicebanom, od katerega sem ti prinesel ukaze, če izbruhne ustaja?“

Gospod podžupan varaždinski in grajščak ravenski je govoril tako ježno in z odločnim tonom, da se je naposled trdovratni in svojeglavi Saič omehčal.

„Za Boga! Čemu se tako jeziš?“ se je oglašil Saič. „Kdo ti pa pravi, da ne ukre-

Danes ob 9. uri zvečer vsi na :: veliko maškarado :: šentjakobske mladine v „Narodni dom“.

Italijo iz Avstrije. Da zatirajo v Italiji benečanske Slovence, to se imamo zahvaliti avstrijskim Italijanom. Del. Grabmayr ima popolnoma prav, da ni italijanska javnost prav obveščena o resničnih odnosih.

Tamkaj menijo, da ni v Primoju Slovanov, dočim tvorijo pretežno večino prebivalstva in pridno, mirno in nadarjeno slovensko ljudstvo je v Italiji razpito kakor divja drhal. Slovenci so gotovo za to, da vladajo prijazni odnosi med Avstrijo in Italijo, kajti v slučaju vojne z Italijo bi ravno slovenske dežele največ trpele.

Govornik je potem polemiziral proti dr. Bartoliju in izjavil, da se vprašanje, imajo li Slovenci v Trstu pravico do svoje narodne šole v mestu, odloči upravnim potom. Konečno je govornik rekel, da primorski Slovani ne mislijo na to, da bi stoletja staro kulturo žrtvovali komursibodi, toda Slovani hočejo z vsemi sredstvi doseči, da pade nenaravna hegemonija Italijanov v naši deželi in trdno so prepričani, da Slovenci in Hrvatje izvojujejo to zmago v kljub žuganjem del. Bartolija.

Plenarna seja ogrske delegacije.

BUDIMPEŠTA 24. Ogrska delegacija je pričela na današnji seji razpravo o mornaričnem proračunu.

Tržaško Slovenstvo, njega vodstvo in njega delo.

V.

Naj omenimo sedaj na kratko nekatere velevažnih vprašanj in dogodkov glede mesta, ki so bremenili izključno na voditeljih in deloma celo ob popolnem izključitvi javnosti. Često so posamičniki vršili najvažnejše narodno delo, ne da bi javnost sploh kaj vedela o tem.

Samo spomenice, prošnje, rekurzi itd. radi šolskega vprašanja tvorijo fascikelj ogromnega obsega. Bilo je tudi poti na Dunaj; tako na razpravo na upravnem sodišču, kjer je v imenu starišev posredoval dr. Gregorin, ne da bi bil zahteval ni novčica odškodnine ne za ogromni trud — izgubo mnogih večerov, ki jih je posvečal temu vprašanju — ne za troške.

Vprašanje največje važnosti za razvoj naše stvari v mestu je bilo nadalje, kako osvoboditi mestne obrtnike od šikan mestnega magistrata? Podeljevanje obrtnih koncesij je bilo naravnost grozno orožje v rokah oblastnikov na magistratu. S tem orožjem so pridobivali, oziroma izseljevali — volilce za razne volitve. Osvobojevanju obrtnikov izpod tega pritiska je posvečalo naše politično društvo vso svojo pažnjo in mnogo truda. Sestavilo je in predložilo več spomenic in poslalo tudi deputacijo na Dunaj. A ves trud in vse troške je nosilo par voditeljev. Danes pa podeljevanje obrtnih koncesij ni več v magistratovih rokah in naši obrtniki se morejo svobodneje gibanj in izvrševati svoje politične pravice.

Veliki javnosti se niti sanjalo ni, koliko dela, skrbi, požrtvovalnosti, previdnosti in energije je zahtevalo vprašanje volilne reforme za tržaški mestni svet, oziroma deželni zbor. Javnost niti slutila ni in ne ve še danes, kakih in koliko hudih bojev sta morala izvojevati gg. dr. Rybář in dr. Slavik v komisiji za volilno reformo — torej med štirimi zidovi, ob izključitvi javnosti. Vedeti moramo, da so se glavne bitke bile ravno v tej komisiji in ne v plenumu zbornice. In kje je plačilo že za samo težo zavesti o svoji veliki odgovornosti, ki je bremenila na rečenih dveh zastopnikih? Dr. Gregorin pa je radi tega vprašanja sestavil spomenico s statističnimi podatki o številu prebivalstva in njega davčni moči, ki je bila tako obširna, da je bila bolj podobna kak — knjigi. To je bilo kvantitativno ogromno, a kvalitativno naravnost mučno delo, o katerem javnost tudi ni nič vedela. In mož je to delo vzel na se in pri tem lepo ostal tiho v kotu, ker ga je vodilo rodoljubje, ljubezen do stvari, ne da bi mislil na reklamo ali popularnost. In vspeh, ki so ga dosegli, ve ceniti le oni, ki ve, kake nasprotneke so imeli proti sebi. Niso sicer dosegli tega, kar bi bilo opravičeno se stališča vzvišene idejalne pravičnosti, ker so morali računati z danimi razmerami. Ali kar so dosegli neizogibnim potom kompromisa, pomenja za tržaško Slovenstvo mnogo kakor otvorjenje poti k nadaljnim vspehom. Stevilo naših zastopnikov v mestnem svetu se je podvojilo; v IV. mestnem razredu imajo Slovenci odločilno besedo, kar so dokazale že prve občinske volitve na podlagi volilne reforme. Odločali so v prilog socializma, a po nekod malo da niso slovenski kandidati — zmagali. A ena največjih pridobitev je, da je po tej volilni reformi okolici zagotovljeno zastopstvo v mestnem oziroma deželnem odboru, o čemer bo govora nižje doli.

Tudi povodom volilne reforme za državni zbor ni bilo delo naših voditeljev nevspešno. Mnogo, kar je naše vodstvo ob tem važnem vprašanju ukrepalo in vršilo — za kulisami, se — žal — po svoji naravi tudi danes odteza javnosti, kakor se je tedaj. Tudi radi tega vprašanja so morali naši voditelji sestaviti vrsto spomenic, a stiki z raznimi krogi so zahtevali mnogo dela, časa in politične spretnosti. Glavni cilj vodstva je bil ta, da se reši naša okolica od sodelovanja z mestnimi volilci na volitvah, to je:

da bo okolica volila samostojno, da dobi svojega kandidata. To so dosegli in zgotovili naši okolici samostojno zastopstvo v centralnem parlamentu. Obžalujemo pa še enkrat, da ne smemo govoriti vsega in morda — najvažnejega naši javnosti v dokaz, kako vestno in s kako verno je vodstvo skušalo doseči, kar se je sploh doseglo dalo.

Niti o obsežnosti nejavnega dela, ki so je opravljali pojedinci povodom zadnjega važnega velikega vprašanja — ljudskega štetja — nima javnost pojma: dela pred, med in po štetju. Koncepti vlog, pritožbe, spomenic, naznanil na oblasti, zasebnih pism, pozivov za liste — to tvori več fascikeljev. Sosebno predsednik polit. društva „Edinost“, g. dr. Wilfan, podal je naravnost sijajnih dokazov vstrajnosti, organizatoričnega talenta, energije in požrtvovalnosti. Ne le da je dneve in dneve žrtvoval temu narodnemu delu in zanemarjal svoje posle, da nam ustvari organizacijo, ki je bila za naše dosedanje razmere naravnost idejalna, ampak mogli ste ga videti noč na noč ob 1. in tudi 2. uri popolnoma v našem uredništvu, kjer je pisal vspodbujevalne in poučne novice in pozive.

Velikemu delu naše javnosti tudi ni nič znano, koliko požrtvovalnosti in delavnosti se zahteva od onih dveh naših občinskih svetovalcev, oziroma poslancev — dr. Slavik in Alojzij Gorjup — ki sta člena mestnega, oziroma dežel. odbora. V tem odboru se v resnici določa in uravnava vsa komunalna politika, tu imajo gospoda tako rekoč v rokah suknjo in škarje občinske uprave — tu se reže kruh. Važnost tega odbora imponira njegovim členom največjo vestnost in marljivost. In če še povemo, da ima ta odbor povprečno štirinajst na teden seje in da se morajo njega člani štiri večere v tedni odrekati počitku in — rodbinskemu življenju, potem bomo umeli žrtev, ki jo doprinaša naša dva odbornika za korist javnosti, ne da bi ta javnost kaj znala o tem.

Ljudsko štetje.

Mahinacije revizorjev.

Fran Sklemba, trgovec z jestvinami v Škorklji (Pendice) h. št. 604, piše nam z ozirom na notico, priobčeno v št. 52 z dne 21. t. m., da on pri reviziji ljudskega štetja ni premenil prvotne navedbe glede občevalnega jezika. On je sicer res magistratnemu uradniku nekaj podpisal, ker mu je zatrjeval, da se mora pripraviti o prilstnosti njegovega podpisna na naznanilnici. O občevalnem jeziku da ni bilo pri tem nikakega govora. On da je slovenski sin, da hoče tak ostati tudi pri ljudskem štetju.

Da se prepreči izrabljanje njegovega drugega podpisa od strani magistratovcev, prosim, naj se potom lista opozori c. kr. vlado, ki naj bi dala preiskati vse take slučaje.

Dnevne novice.

Železniški minister Glombinski. — „Časopis češk. železniškega uradništva“ piše: Se nikoli niso kakega železniškega ministra pozdravljali vsi s takimi slavošpevi, kakor pojejo hosano našemu ministru Glombinskemu. Uslužbenstvo si je pridobil kar namah s svojim nastopnim govorom, ko je bral levite vsem svojim prednikom in vladi, katerim vsem je očital, da niso pravzaprav še nič storili za železničarstvo. In tu je mož povedal golo resnico. Vsako malenkost, še tako malo drobtinico, ki so nam jo morda kdaj naklonili s svoje bogate mize, so obežali na veliki zvon in so bahačili, koliko storijo dobrega za nas. Seveda ni treba še razlagati, da je bilo to vselej sam humbug in pesek v oči kimovih ljudi. Ali se nam res obetajo boljši časi? Javnost pa si je novi minister pridobil z odlokom, ki ukazuje vsemu personalu, da mora smatrati železniška podjetja za trgovske naprave, v sled česar se mora osobe vesti do občinstva uljudno in uslužno. To pozdravljamo posebno mi na jugu, kjer zapirajo in s policaji odganjajo potujoče občinstvo od postajnih blagajen, če zahteva vozne listke na svoji zemlji v svojem jeziku. Toda potrpimo, zakaj prelepim besedam niso sledila še — dejanja. Novi minister si je privoščil tudi naše birokrate. Ukazal je namreč, da naj po uradni dopisni pišemo in več — rešujemo. Posebno dopisovanje in reklamacije je reševati bolj praktično in urno, manj šablonsko in ovinkarsko. Roko bi mu poljubil človek, če bo res mož vse tudi vstrajno in odločno izvrševati kakor je obljubil.

Nemški prestolonaslednik obišče Rim. „Norddeut. Allg. Zeitung“ poroča, da obiščeta nemški prestolonaslednik in njegova soproga meseca aprila oficijelno italijanski dvor v Rimu, ko se bosta iz Egipta vrčala v domovino. — Ob tej priliki bosta čestitala italijanski kraljevski dvojici povodom italijanskega narodnega slavlja. Cesar Viljem pa letos ne pojde v Rim.

Govor delegata Grabmayerja v delegacijah je naše Italijane hudo poparil. Saj je bil ravno Grabmayr tisti, ki se je v vsaki priliki gorko zavzemal za Italijane in njihove želje. A sedaj jim je bral v delegacijah kar naenkrat take levite in jim celo očital krivico nasproti Slovanom, katerim v Trstu niti ljudske šole ne privoščajo. Ubogi Grabmayr je v sled tega izgubil pri svojih varovancih vse simpatije, ker se je

toliko ojunail ter jim povedal resnico v obraz. „Piccolo“ je kar iz sebe in v svoji predvčerajšnji številki ponavlja že stokrat izpodbito laž, da je namreč upravno sodišče odbilo zahtevo tržaških Slovencev po ljudski šoli v Trstu. Ravnotako ponavlja „Piccolo“ že stokrat premlete fraze, da so Slovani tisti, ki s pomočjo vlade (na to „Piccolo“ nikoli ne pozablja) hočejo zatreti Italijane. Na te čenčarije ne bomo odgovarjali, ker bi to pomenilo metati bob ob steno. Kar se pa tiče Grabmayerja, je zelo simptomatično, da se je upal on kakor nemški nacionalec povedati Italijanom — resnico. Italijane seveda s tem ni spreobrnil. Del. Bartoli je v predvčerajšnji seji delegacij v dolgem govoru tožil o „zatiranju“ Italijanov od strani Slovanov in vlade. No, pustimo jim to veselje!

Štrajk na ruskih univerzah traja dalje. Dijaštvo dela takozvano kemično rezistenco s tem, da z raznimi kemičnimi sredstvi okužuje zrak v dvoranah za predavanja in se ta vsled tega ne morejo vršiti. Štrajku se je pridružila tudi montanistična akademija. Govori se, da dobivajo štrajkovci velike denarne svote od revolucionarcev, živčih na Angleškem.

Domače vesti.

Za enotno zadružništvo se zavzemlje v „Slovencu“ dr. Evgen Lampe. V tozadevnem članku razvija glede zadružništva iste ideje, ki smo jih mi prinesli pred dnevi. „Slovenski Narod“ pravi, da narodno-napredna stranka, ki je stala vedno na stališču neodvisnosti zadružništva nasproti političnim strankam, je tudi sedaj principijelno za to, da naj se ustvari enotno zadružno organizacijo. Vendar bi morali dati klerikalci prej potrebne garancije za to, da bo ta enotna zadružna organizacija stala izven vsake politične stranke.

Naša želja je, da bi to idejo uresničili čim prej in naj bi se je ne pustilo zaspiti. Zdi se, da je na obeh straneh za tako organizacijo še precej dobre volje, zato naj bi se poklicani faktorji takoj lotili dela. Korist, ki bi jo imel narod od tega, bi bila nepregledna.

„Pobijajmo se politično, a združujmo se gospodarsko“ — tega naj se drže politične stranke na Kranjskem. To zahtevata interes slovenskega naroda in zdrava pamet!

Popravak. U „Ljudsko štetje“ dospje dve satirične brzojavke, koje su šibale ovdje. Namjestništenog činovnika d. r. G. c. h. radi toga, što je isti prekorio neku hrvatsku obitelj u Trstu, jer se je pri popisu pučanstva iskazala za hrvatski općevni jezik. Pouzdajući se u vjerodostojnost osobe, koja mi je donijela tu vijest, prepustih „brzojavke“ u „Ljud. štetje“.

Nego me sada dr. G. c. h. usmeno i pismeno, uvjerava, da sam bio slabo obavješten, da je on sin hrvatskih roditelja, da se je uvijek držao daleko od politike, a pogotovo sada, kad pokriva mjesto državnog političnog činovnika. Istina je samo to, da se je on u onoj hrvatskoj obitelji n. a. š. a. l. i. o, a tu šalu neko je slabo razumio na njegovu štetu.

Nemam razloga ne vjerovati g. doktoru, da je ovom slučaju dala povod samo zlo shvaćena šala (koja dakako nije bila na mjestu), pa molim ovim putem čitatelje „Lj. S.“, da ne bi sudili krivo dr. u. G. c. h.

Kopačev „shod“ se je vršil predvčerajšnjim v Delavskemu domu. O tem shodu je dal Kopač poročati eno celo kolono v „Piccolo“ in „Piccolo della Sera“, kjer se baha, da je bilo na shodu 500 železničarjev-socialistov, ki da so „enoglasno“ sprejeli resolucijo proti pasivni rezistenci. Vse to je laž! Bilo je na shodu okoli 150 železničarjev, a od teh 120 narodnjakov, ki so vzpirlili proti Kopaču tako demonstracijo, da je ni še doživel take. Potem so se naši odstranili. Ostalo je na shodu še kakih 30 backov, ki so seveda sklenili ono izdajalsko resolucijo.

Tvrda Glessich, trgovina s šolskimi in pisarniškimi potrebščinami na Korzu, nas prosi, da priobčimo nastopno izjavo: „V „Edinosti“ od 19. t. m. je bila priobčena notica, glasom katere se je jeden naših uslužbencev za slovensko narodnost razžalljivo izrazil nasproti gospe Mariji Brajnik, ker je zahtevala zvezke s slovenskim naslovom.“

V prvo izjavljamo, da nam ni nič znano o tem dogodku, a če se je res pripetilo, ga obsojamo odločno. Mi kupčujemo že 40 let mnogo tudi se Slovani v Trstu in drugih pokrajinah, strežemo jednako uljudno vsem in izključamo absolutno iz svoje trgovine vsako politiko ali narodno mržnjo. To izjavljamo, da se nam ne bo krivica godila, gospe Brajnikovo pa prosimo, naj se zgleda v naši trgovini, da eventualno zasledimo dotičnega nespo-dobneža.“

Vprašanje gospodarske povzdige Dalmacije. Medministrska komisija za gospodarsko povzdigo Dalmacije se sestane dne 4. marca t. l. na posvetovanje, pri katerem pridejo na razpravo nekatera zelo važna vprašanja. Posebno pridejo na razgovor tudi dalmatinske železnice, načrt železnice preko otokov, razne odredbe za povspenjanje tujkega prometa vprašanje bosansko-dalmatinske meje in poljedelske melioracije.

Maškarada Št. Jak. mladine je sicer ljudska, ker temu odgovarja tudi vstopnina 1 krone; vendar se bo pri tej maškaradi kakor vsako leto tudi letos pazilo na dostojnost. Nedostojne maske nimajo pristopa. Z ozirom na to, ter blagi namen te prireditve in izredno zabavo se nadejamo, da nas tudi naša rodoljubna inteligenca počasti s svojim obiskom.

Vsacega, če že ne drugo, mora zanimati izredno lepi ples „Slovanska zveza“ v krasnih slovanskih narodnih nošah. Na svidenje tedaj danes v „Nar. domu“ pod geslom vse za našo boljšo bodočnost.

Za „Sokolovo“ maškarado, ki se bo vršila jutri, na pustno nedeljo, so razposlana vabila vsem članom in prijateljem Sokolstva. Ako kdo po pomoti ni prejel vabila, naj je izvoli reklamirati pri vratarici „Nar. doma“. Opozorja se, da maskam ni dovoljen vstop brez vabila. Sokoli se udeležijo maškarade v kroju. Vstopnina za člane, dame in maske 2 K, za nečlane 3 K; lože so po 15 K, sedeži na galeriji po 1 K.

Na pustni tork dne 28. februarja t. l. vsi na veliki delavski ples v gledališni dvorani „Narodnega doma“ v Trstu. Svira popolni orkester. O polnoči žrebanje dobitkov vrednih preko 1000 kron. — Posamezna srečka 20 stotink. Plesalo se bo od 6. ure popoldne do petelinovega klca. Vstopnina k plesu 1 krono za osebo. Lože 6 K. Čisti dobiček je namenjen prepotrebni bolniškemu fondu Nar. delavske organizacije.

„Ljudsko štetje“. V mestnih tobakarnah in v knjigarni g. Gorenjca je na razpolago še nekaj iztisov te šaljive brošure. — Tudi z dežele se je dosti ljudi naročilo na „Ljudsko štetje“. Ker je v zalogi še par iztisov, naj se hitro oglase tisti, ki bi se radi nasmejali, a pri tem pripomogli z malim darilom našim šolskim družbam.

„Ljudsko štetje“ stane le 30 stotink. Zunanji naročniki naj ga naroče pri gosp. J. Jedlowski — kavarna Balkan Trst.

Jutri ob 5. uri popoldne se vrši v „Narodnem domu“ v Barkovljah veselic a pevskega društva „Adrija“. Na vspredu so zanimive točke, lepa igra in ples, ki bo trajal do pozne ure.

Nemška zavarovalnica proti požaru. Prejeli smo: Vse rojake, posebno pa one kmečkega stanu, ki so bili že tolikokrat na ta ali oni način od različnih ptujerodnih zavarovalnic vjeti v zanjke, ali celo spravljani v obupen položaj, opozarjam na sledeči dogodek, ki bi bil lahko mene in vso mojo družino oškodoval, da me ni obvarovala roka pravice.

Leta 1908 sem bil dobil od c. kr. sodnije v Podgradu v Istri povabilo na razpravo kakor dolžnik vzajemne zavarovalnice v Gradcu; plačati da imam namreč zaostalo premijo za zavarovanje proti požaru v znesku 15 kron.

Samo ob sebi je umevno, da ta nemški zavod ni poznal nikakega usmiljenja, ko sem opetovano zatrjal in se rotil, da sem že plačal premijo, radi katere sem tožen. Po dvakratni razpravi v Podgradu se mi je posrečil dokaz, da sem premijo plačal in zavarovalnica je bila obsojena v poravnavo troškov. Uverjen sem bil, da sem se s tem končno rešil stroškov in zopetnega plačila premije.

Tem več je bilo moje osupnenje, ko sem letos, 3 leta potem, zopet dobil tožbo od istega zavoda. Letošnje preganjanje je bilo tem občutnejše, ker sem moral v oddaljeno Gorico na razpravo, zakar sem rabil 2 dni časa in veliko denarja. Kljub temu, da bi bilo pristojno sodišče v Podgradu, citirali so me v Gorico, kar me je popolnoma zbegalo. Domačega sodnika se je navajeno kakor dobrega očeta družine in k temu hodiš z veliko večjim zaupanjem.

Razprava je bila dne 30. januarja t. l. Nisem vedel, kaj naj storim, da se rešim te nadležne nemške zavarovalnice. Kakor vsakokrat, šel sem tudi takrat k gospodu odvetniku dr. Rybāru ter ga prosil nasveta. Povedal sem mu, da je moja pogodba z rečeno zavarovalnico že leta 1908 potekla in da sem vse premije že plačal; svetoval mi je g. dr. Rybář, naj grem na razpravo v Gorico in naj si tam poiščem slovenskega odvetnika. Vbogat sem ter odpotoval v Gorico, kjer mi je neki moj rojak nudil pomoč in mi preskrbel odvetnika. Ker se gospode imenovanega zavoda niso zadovoljili z mojimi dokazili, da nimam nobene obveze več do njih ter da jim ničesar več ne dolgujem, moralo je sodišče razpravo odgoditi, da zaslisi zastopnika te zavarovalnice, vpokojenega c. kr. davkarja Petscheja v Gorici. Temu gospodu moram priznati, da se je potrudil, da bi rešil svojega delodajalca iz zadrege in da bi meni naprtil stroške, kar se mu pa — čast pravičnemu sodniku in mojemu odvetniku! — ni posrečilo. Zavarovalnica v Gradcu je bila zopet obsojena in jaz rešen občutljivega preganjanja. Nemcu se ne more zgoditi kaj sličnega, ker on se zavaruje le pri nemških zavodih.

Da se nobenemu rojaku našemu ne zgodi več kaj enakega, bodi omenjeno, da ima omenjena zavarovalnica v točki 71 pravil opazko, ki zavarovanca še nadalje, ko je pogodba že potekla, veže v zavarovanje in plačevanje premij, ako ni zavarovanja odpovedal. Odpoved se ima izvršiti pri zavodu samem, ali pa pri zastopnikih pismeno; oni ki ne znajo pisati, store to lahko ustmeno. Ako zavarovanec ni storil tega, ali pa ne

more dokazati, da je storil, ga lahko doleti, kar se je zgodilo meni. A to ni malenkost za malega kmetiča. Gospod vpojenjeni davkar pa naj razmisli sedaj, da-li s takimi tožbami koristi zavodu, kateremu služi?!

„Prva primorska gostilniška zadruga v Trstu naznanja vsem gostilničarjem, da odpre s prvim marcem svojo pisanjo. Kje, se naznani pravočasno. Vabi se vse gostilničarje, da pristopijo v zadrugo, ker bodo vse gostilniške predmete dobili potom zadruga po nizkih cenah: Glede piva pa dobijo tu najboljšo pivo po najnižji ceni, tako, da nobena tovarna na jugu ne more konkurirati z nami. Vsi narodni gostilničarji in gostje zahtevajte samo pivo „Adrija“.

Odbor.

Od Sv. Ivana. V nedeljo, dne 19. t. m. vršila se je veselica sv. - ivanskega cerkvenega pevskega zbora. Kolikor poznamo sv. - ivanske razmere, izreči moramo pevskega društva kakor tudi vsemu predsedniku g. Križmančiču svoje priznanje. Peto se je dobro, zlasti nam je ugala pesmica „Dijaki“. Bil je moški mešani zbor. Ganiho nas je posebno videti, kako so sivolasi možje ob mladih dečkih prisegali v pesmi zvestobo narodni in domovini. G. M. Bareto moramo iz srca čestitati. Čast tem pevcem, ki tudi v cerkvi čuvajo narodu jezik. Diletantje pevskega društva „Zora“ iz Vrdele so prav dobro uprizarili igr „Mutasti muzikant“ g. J. Stoke. Občinstvo, ki je napolnilo dvorano, se je uzorno zabavalo pri tej prireditvi.

Pevsko društvo se zahvaljuje posebno g. Rihterju in g. A. Godina iz Vrdele, ki sta vkljub v družini nastopila, da nista škodovala društvu.

Dalje se društvo zahvaljuje Obrtnemu konsumnemu društvu pri cerkvi za prepustitev prostorov, in društvu „Zora“ za sodelovanje, sv. - ivanskemu „Sokolu“ za korporativno udeležbo; sv. - ivanskim cerkvenim pevcem pa kličemo: Le tako naprej, lepo gojite cerkveno, a tudi narodno petje!

Se nekaj o prireditvi „Vrdejskega Sokola“, ki se bo vršila danes 25. t. m. ob 8. uri in pol zvečer v „Nar. domu“ pri Sv. Ivanu. Včerajšnji dopisnik bi hotel marsikaj pridržati za se in zamolčati občinstvu. To se meni ne zdi pravilno. Povedati bi moral, da sodelujejo danes gg. J. Štoka, Kavčič, Kemperle in še nekaj drugih gledaliških igralcev. Dalje bi ne smel zamolčati, da je preskrbljeno poleg duševnega tudi za telesni blagor dragih gostov in to potom srečanja. Morski pajki, pečenjaki, krače, klobase, mulce, krofi, omleti, torte itd. — vendar niso mačje solze.

Eksekutor Pust je obljubil, da pusti vsakemu 50 stotink v žepu, ako se udeleži te prireditve.

Tako je — in nič drugače! Kdor ne veruje, se lahko prepriča!

Maske, ki želijo tekmovali na današnji maskaradi, naj se zglasijo pri blagajni.

C. kr. poštnemu in brzojavnemu ravnateljstvu na znanje. Dne 21. t. m., to je minuli tork popoldne je član našega uredništva čakal na telefonski govorilnici na glavni pošti na pogovor v interurbanem prometu. Sedeti je moral preko dve uri. Umeje se, da je govoril slugam v slovenskem jeziku. A tu se je zgodilo nekaj neverjetnega: tam poslušajoči uradnik je namreč slugi pre-povedal, da ne sme govoriti slovenski! — Dvomimo zelo, da bi bilo to v smislu službenih predpisov.

Določitev začasne dodatne dobe za postajo c. kr. dr. žel. C. kr. železniško ravnateljstvo je določilo s pridržkom privoljenja c. kr. železniškega ministerstva za vse v postaji Trst c. k. dr. žel. oddane ali došle, ali to postajo predoče pošiljatelj k dobavni dobi, določeni v železniško-obratnem redu, vsled nenavadnih prometnih razmer v ti postaji, še dodatno dobo 3 dni za brzovozne pošiljatelj, 4 dni za tovarne pošiljatelj. Ta določitev ne obsega pošiljatelj živih živali, svežega ali tudi zmrazlega mesa in živil, podvrženih hitri pokvari.

I. poluletnik „Edinosti“ 1910, ki si ga je svoječasno izposodil v našem uredništvu neki gospod, še ni vrnjen. Zato je isti naprošen, da ga vrne nemudoma.

Tržaška mala kronika.

Divjak. Včeraj opolnoči je med 24-letnim trgovskim potovalcem Karlom Vielli, stanujočim v ul. Pozzachera št. 5 in nekaterimi drugimi osebami v ulici S. Giacoma nastal prepir, pri katerem je neki redar skušal pomiriti razburjene duhove in pozval obe nasprotni stranki, da se razideta. To pa je Viellija še bolj spravilo v ogenj in začel je psovati redarja in mu žugati. Ta ga je aretirjal in ga hotel odvesti na komisarijat. Vielli pa se je branil z vso silo in začel biti in brcati okolo sebe, tako, da so imeli vsi trije redarji, ki so se približali tej skupini, dovolj opravila z njim. Konečno so ga le spravili tja, kamor je spadal. Izročili so ga radi upiranja in groženj proti redarjem sodišču.

Velika tatvina. V skladišče trvdke Macchioro, ki se nahaja v ul. Lazzaretto vccchio št. 19, so včeraj opoludne udri tatovi s ponarejenimi ključi. Vkradli so 12 žakijev kave in zaboj polenovk v skupni vrednosti 1912 K. Tatovi so vkradeno blago čisto mirno naložili na voziček in odšli. — Včeraj pa so najeli voznika za prevoz ukra-

denega blaga. Ker niso dali vozniku zadostnih navodil, se je ta v zadregi, ko ni vedel kam z blagom, obrnil na policijo. Tako se je na uprav nepričakovan način prišlo na sled tatvini. Policija je po energičnem poizvedovanju tudi prišla na sled glavnemu tatu, 38-letnemu Andreju Sinigoj, ki je bil že večkrat kaznovan.

Samomor. Včeraj ob 10.30 uri zjutraj so pripeljali v bolnišnico 18-letno dninarko Natalijo Piscutta, ker se je zastrupila s fenilno kislino. Kljub hitri zdravniški pomoči je nesrečnica pol ure potem izdihnila. Vzrok samomora ni znan.

Smrtna nezgoda na delu. Donato Masafra, je pri delu na krovu parnika Avstro-Amerikane „Ida“ padel s krova v podpalubje in si zlomil tilnik. Prenesli so ga v bolnišnico, kjer je umrl, ne da bi se več zavedel.

Koledar in vreme. — Danes: Valburga dev. — Jutri: 3. predpelnit. ned. Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 12° Cels. — Vreme včeraj: deževno, oblačno.

— Vremenska napoved za Primorsko: Oblačno, deževno. Hladni vetrovi. Temperatura narašča.

Društvene vesti.

Zveza jugoslovanskih železničarjev sklicuje za danes, dne 25. t. m. ob 8. uri zvečer zelo važen društveni sestanek radi sedanjega gibanja na državni železnici in sicer v dvorani NDO., ulica Lavatoio št. 1.

Vrdejska mladina priredi danes v soboto ob 9. uri zvečer „čajeve večer“ v korist podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v „Gospodarskem društvu“ v Vrdeci. — Vstopnina: možki 1 K, ženske 60 st.

I. redna seja vaditeljskega zbora telovadnega društva „Sokol“ v Trstu se vrši jutri 26. t. v društveni telovadnici ob 11. uri popoldne. Udeležiti se je morajo vsi člani vaditeljskega zbora kakor tudi vsi oni, ki izvršujejo v tem zboru kako funkcijo, n. pr. vodstvo telovadbe naraščaja itd., in vaditelji odsekov imenovanega društva. Ako je kdo zadržan, naj javi to pravočasno načelniku (lahko tudi po društveni služkinji), ker bi se drugače smatralo, da preneha biti zborov član. Načelnik.

Na zdar!

Sv. - ivanska podružnica CM. ima svojo redno sejo v četrtek 2. marca ob 8. uri zvečer v „Gospodarskem društvu“ na Frdeniču.

Pevsko društvo „Primorec“ v Trebčah priredi dne 26. t. m. ob 4. uri pop. v prostorih „Gosp. društva“ pustno veselico s petjem, igro in plesom. Prijatelji zabave, pridite vsi!

TRŽAŠKA GLEDALIŠČA.

VERDI. — Danes repriza Gounodove opere „Faust“; v nedeljo mesto opere tradicionalna „kavalkina“.

EDEN. Varijetna predstava.

DAROVI.

— Za Ciril-Metodov ples so darovali: Tiskarna „Edinost“, Trst K 23.55, gg. Martin Čretnik, Trst 3 kron, Jakob Kerševan, Stanjel, 4 kron, Josip Mrevle, Trst, 5 kron, dr. Karl Glaser, Dunaj, 2 kroni, Anton Mašek, Trst, 10 kron, Štefan Segalla Kanal 6 kron, dr. A. Fatur, Trst, 2 kroni, Angelj Dekleva Trst 4 krona, A. Minih, Trst 4 krona, Iv. Kerže Trst 12 kron, Anton Lenček Trst 4 krona, Vicko Krajančič Cara 4 krona, Ivo Bosnić-Bruk, Blato, 10 kron, don Ivan Šeman, Blato 10 kron. Pri plesu: g. Jakob Košmalj 5 kron, g. A. Alojza Roč 1 krono.

— Pri obhajanju godu g. Matije Lavrenčiča nabralo se je v Konsumnem društvu v Rojanu za tamošnjo podružnico CM. 20 K, kateri svoti je dodal g. Mislej Josip še 5 lir italijanske vrednosti, iz časa njegovega popotovanja v obljubljeno deželo mater Italijo.

— Za otroški vrtec v mestu daruje Ivan svojo dijeto 20 kron, Vladko Ternovec 15 kron. Denar je naložen v Trgovsko-obrtni zadrugi.

— Svetoivanski podružnici CM. so darovali mesto novoletnih voščil:

Krčmar Gombač 2 kroni, Ličen Andrej in Stanič Franjo po K 1.50, Fonda Ivan, Edvard Furlani, S. H. Škerl, resp. Hvala Ivan, Andrič Franjo, Mamilović Ivan, Kralj Ivan, po 1 krono; Žiberna Ivan, Škerl in K. P. po 50 stot.; Peric in Pertot Dragotin po 30 stot. Skupaj K 15.10. Vesela družba pri g. Gasperšiču nabrala 4 krona. Cerkveni pevci darovali o priliki svojega koncerta 5 kron. Tretjina čistega dohodka narodnih popevk K 41. Vse skupaj K 65.10.

— Škedenjskemu „Sokolu“ so darovali gg.: Benussi, kavarnar, in Šuman Mihael po 2 kroni, Lovro Flego Lazar, Merlak Mihael, Flego Jakob, Flego Štefan, Godina Blaž, Metlika Josip, Furlan Peter, Furlan Anton, Flego Vincenc, Brus Ivan, Štradiot Nikola, Sancin Dragotin, Sosič Josip, Šuman Alojz, Novel Anton, Elero Peter, po 1 K; Galjot Ivan 20 stot., Gal Anton 10 stotink. Skupaj K 20.30. Prisrčna hvala vsem!

Odbor.

Odlikovana pekarna in sladničarna

z zlato kolajno in križem na mednarodni obrtni razstavi v Londonu leta 1909

Acquedotto 15 - Podruž. ul. Miramar 9

naznanja slavnemu trikrat na dan svež kruh. Prodnalnica je tudi dobro prestrbljena z vsakovrstnimi biškoti posebno za čaj. Ima razna fina vina in likerje v buteljkah in fine desertne bombone. Sprejema naročila za vsakovrstne torte, krate itd., kakor tudi vse predmete za speči. Ima tudi najfinjšo moko iz najboljših mlinov po najnižji ceni. Brezplačna postrežba na dom. — Priporoča se slavnemu občinstvu z odličn. spoštovanjem

Vinko Škerk : Trst

Izgotovljene obleke za moške All' Artigiano

Velika izbira močnih hlač, srajc itd. za delavce. in otroke TRST, ul. Arcata št. 9 vogal ul. Sapone

Kdor hoče saditi drevesa, grme, cvetlice, naj zahteva katalog drev. šole H. Zrzavý

Okrouhlíče na Češkem.

Gualtiero Cozzio

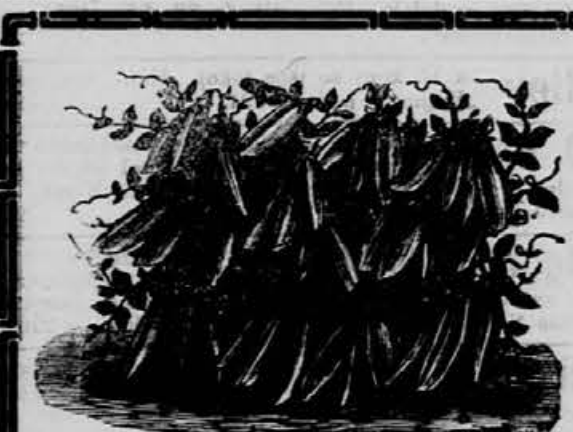
Passo San Giovanni 2 in Torrente 15 (nasproti Chiozzi) Trst

PRVA brusarska :: DELAVNICA :: na električni motor.

Bogat izbor škarij brivnih britev, nožev itd. itd. itd.

Brušenje vsakovrstnih rezil in strojev za striženje las.

:: Nizke cene ::

Vrtna : semena

kakor : karfijola, kapus, verzot, koleraba, korenček, peteršilj, solatna pesa, mesečna redkvice, radič, različne solate, endivija, špinača, grah, šparglji, dalje:

vsa deleljna, travna in poljska semena

priporoča trgovina s semeni

Sever & Urbanič

Ljubljana.

Cenovnik pošiljava na zahtevo zastoj.

VELIKI KINEMATOGRAF „BELVEDERE“

TRST — ulica Belvedere št. 10 — TRST

V soboto 25. in nedeljo 26. februarja:

1. IZ VARŠAVE NA DUNAJ, krasna projekcija po naravi.
2. HČI RUDEČEKOŽCA, ameriška drama.
4. KOMIČNA ŠALA. V pondeljek dram. večer, traja 1 uro. V torek nov program.

Prva primorska tvornica za lesne izdelke z vodno silo

trvdke A. KRIZNIČ :: ob kolodvoru Podmelec

SPREJEMA V IZVRŠITEV:

vse v stavbeno mizarstvo stroko spadajoče izdelke za HIŠE, VILE, ŠOLE, BOLNIŠNICE, CERKVE, JAVNA POSLOPIJA itd. kakor: OKNA, VRATA, PODOVE, PORTALE; popolne opreme LJUDSKIH ŠOL, ŠOLSKIE KLOPI po Rettig-ovem patentu itd. Proračuni in načrti brezplačno. — Zahtevajte vzorce in cene.

Parketna tvornica opremljena z najnov. stroji nudi parketne desice iz hrast. in bukovega lesa. Postrežba takojšnja za vsako množino!

Strugarski oddelk nudi vse v strugarsko stroko spadajoče izdelke. — JAMSTVO! Vsa dela so solidno in strokovnjaško izvedena. — Obisk strokovnjaka interesentno brezplačen.

Ferdinand Pečenko

v ulici Miramar št. 1

317

dobijo se vedno

pristne pijače I. vrste, kakor n. pr. žganje, slivovec in brinjevec kakor tudi mizle pijače

rambois, tamarindo in šemado

Službo obč. tajnika

s plačo 1000 kron na leto, razpisuje županstvo Sv. Lucija. Prošnje z dokazi potrebne izobrazbe vložiti je do 25. marca 1911 pri podpisnem. Nastop službe je 1. aprila 1911.

Županstvo Sv. Lucija

dne 22. febr. 1911.

Župan: VUGA.

V žganjarni in sladničarni vogal ul. Ghega

in trga vojašnice (blizu Nar. Doma in kavar. Fabris. Bogat izbor najboljših vin in likerjev prvih tovarn naše države. — Izvrstne slaščice.

CENE ZMERNE.

Asti Spumante, Refošk, zagrebški Polinkovao in Sokol. Posebne vrste: Ruše po najzmernejših cenah.

Marija Hakel

Trst, Via Belvedere št. 49, Trst

nuznanja slav. občinstvu, da je odprla svojo

gostilno „Fischerquelle“

(ex Peppi Moro). Vino istrsko, opolo dal-matinsko in belo vipavsko.

Fischerjevo pivo prve vrste. — Domača kuhinja.

Oglase treba naslovljati na inzeratni oddelk „Edinosti“

Gospodarstvo.

x Vinski trg. Cene vinu so, izvzemši sporadične slučaje, enake kakor meseca januarja. Transakcije v večem obsegu so zelo redke, glede na okolnost da so skoro v vseh vinorodnih krajih radi intenzivnega mraza začasno zaustavili z vinskimi pošiljavami, sklenjenimi novembra in decembra l. 1910. Pač pa se vrše pošiljatve manjšega obsega po visokih cenah.

Poljedelsko ministerstvo je ravnokar obelodanilo statistične podatke o vinskem pridelku leta 1910. Ti podatki kažejo, da je znašala avstrijska vinska produkcija l. 1910 (izvzemši Ogrske) 2.507.927 hl. nasproti 6.252.571 hl. leta 1909, 8.140.551 hl. leta 1908 in 4.250.471 hl. leta 1907.

Povprečni pridelek zadnjih desetih let je znašal 5.139.479 hl, oni zadnjih dvajsetih let pa 4.271.342 hl.

Izmed vseh vinorodnih dežel monarhije, ki so dosegle letos povprečnino izza zadnjih 20 let, so: Tirolska, Trst, Istra in Dalmacija, dočim niso druge dežele dosegle niti polovice goriomenjene povprečnine.

Vesti iz Goriške.

Volčjigrad pri Komnu. Dne 22. t. m. izročili smo materi zemlji domačina Štefana Štolfa, krčmarja in posestnika v Volčjemgradu. Minole nedelje je prišel iz Škrbine v Komen. Tukaj se je nekaj časa zakasnil, a ko je šel zvečer v neprodni temi in megli domov, padel je pred Volčjemgradom v prepad, (ki je bil slučajno njegova last) tako nesrečno, da so ga svojci našli še le okoli 9. ure po noči, ter ga prepeljali domov, kjer v ponedeljek zvečer v velikih mukah izdihnil v 57. letu svoje dobe. — Štefan Štolfa je bil mož, kakoršnjih poznamo le malo. Po značaju miren, v družbi dobrodušen in vesel, a v svoji družini skrben gospodar.

Pred leti je bil v obč. zastopu Komenskem podžupan Volčjigrajski. V tej dobi se pod njegovim vodstvom popravili cerkev sv. Ivana, razširili obč. pot Komen-Volčjigrad in popravili občinske vodnjake, ki do tedaj niso držali vode. Tako so Volčjigrajski preskrbljeni sedaj v tem pogledu. Svoje otroke je vzgojil tako, da se je sam ponašal z njimi.

Kako spoštovanje je pokojnik užival, to je sijajno pokazal pogreb, katerega se je vdeležilo mnogo občinstva, da izkaže pokojniku zadnji čast. — Blagi duši večni mir in pokoj!

Iz Srednjega pri Kanalu. Kakor se sliši, se nastani letos s 1. aprilom v naši vasi stotinja. — Ker ni tukaj nič posebnih prostorov, mislijo nastaniti moštvo po škednjih pri kmetih. — To se nekako čudno zdi našim kmetom, ker še za-se imajo malo prostorov. No, to bi se že kako prebrpelo. Ali kako bo z vodo za vojaštvo in za kmete? Ako nastopi poleti suša, ostanejo oboji brez vode. Že sedaj, ko leži tukaj mnogo snega, je začelo — ker ni bilo en in pol mesec dežja — primanjkovati vode za živino in za pranje; posebno živina trpi dosti žeje. Vedeti treba da tukaj v bližini ni nobenega studenca. — Kaj bo pa še-le ko pride sem še trikrat toliko vojakov nego je sedaj tukaj vseh ljudi.

To naj bo poklicanim faktorjem v premislek!

V občini Mavhinje so našli:

	prebivalcev:	hiš:
v Cerovljah	195 (180 l. 1900)	35 (32)
v Mavhinjah	267 (251 ")	49 (39)
v Sesljanu	356 (111 ")	47 (17)
v Vizovljah	155 (144 ")	23 (20)
Skupno:	973 (586 ")	154 (107)

V občini Pliskavica so našli:

	prebivalcev:	hiš:
v Kosoveljah	143 (123 l. 1900)	27 (24)
v Pliskavici	577 (620 ")	109 (108)
Skupno:	720 (743 ")	133 (132)

V občini Sela so našli:

	prebivalcev:	hiš:
v Hudibregu	89 (88 l. 1900)	16 (15)
v Selu	268 (349 ")	57 (55)
Skupno:	357 (437 ")	73 (70)

x **Novo društvo furlanskih veleposestnikov.** Ustanovilo se je društvo furlanskih veleposestnikov za obrambo svojih koristi predvsem proti novemu kolonskemu zakonu, ki ga ima skleniti državni zbor. — Statut tega društva je s početka vpošteval samo veleposestnike, pozneje pa so pritegnili sploh vse posestnike, ki bodo seveda v društvu le za štafažo.

Zdi se, da se skrivajo pod to navidezno gospodarsko obliko politična stremjenja laške liberalne stranke, ki si hoče zagotoviti vpliv na posestnike za vsako eventualnost.

Vesti iz Istre.

Iz Vodnjana v okraju puljskem: C. k. okrajna politična oblast v Puli je hotela, da bi v vodnjanskih pridruženih davčnih občinah z izključno hrvaškim prebivalstvom učitelji izvedli ljudsko štetje kakor najspodobnejši za to delo. Kaj še! Občina ni

hotela učiteljev, ker si menda ne znajo umetno ustvarjati Italijanov. In — zmagala je se svojimi predloženci in bo našega naroda nekaj stotin glav manje — na papirju. Pozneje pa bodo govorili falzifikatorji: „carta canta“.

Druge slovenske dežele

Narodno-napredna stranka je uročila v stvari ljubljanskih občinskih volitev nad 600 reklamacij.

Smrt alkoholiste. — Iz Trbovelj. Delavec Josip Skomina pri tukajšnjem podjetniku Suligoju se je, povrnivši se dne 20. t. m. zvečer domov, napil špirita in legel spat. Naslednjega dne so ga tovariši našli mrtvega v postelji. — Zdravnik je konstatiral, da se je v njem vnelo žganje.

Slovencev so našli v Celovcu 554, pred 10 leti jih bilo 439. Seveda so jih veliko vpisali za Nemce. Vseh prebivalcev ima Celovec (brez vojaštva) 25.870. — V občini Podkloster so našli 1588 Slovencev in 2375 Nemcev, kar tudi niti od daleč ne odgovarja faktičnim razmeram.

MALA POŠTA.

Ker so nam pošle vse številke lista od 15. maja, 25. aprila, 20. novembra in 11. decembra 1910 prosimo uljudno naše čitatelje, ako jih kdo ima, naj nam jih pošlje proti odškodnini. **Upravništvo.**

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stot. besedo. Masno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stot. Plača se takoj in na odloku.

Restaurant Fiendück via Cologna 11 Danes v soboto zvečer celo noč veliki ples. Začetek ob 8. uri in pol zvečer. 330

Saldakontista sprejme takoj tovarna na deželi. Potrebno je znanje slovenskega in nemškega jezika in kolikor mogoče laščine, kakor tudi lepa pisava. Pogoje po dogovoru. Ponudbe s penatimi spričeval in sliki poslati na Inzeratni oddelk „Edinosti“ do 28. febr. 1911 pod „Saldakontista“. 251

Hlev za 15 konj se išče takoj. Kdo išče pove „Edinosti“ pod št. 324. 324

O priliki velike št. jakobške maskarade namerjam, da bom držal odprto gostilno v nedeljo do 4. ure zjutraj. Hinko Kosič, via Carradori 18. 294

Ugodna prilika. Šivalni stroj Singer K 62, drugi dobro služoč za vsa dela, tudi veznine K 100, triletno jamstvo. Ulica S. Caterina 7, skladišče na dvorišču. 270

Hišne posestnike v Trstu opozarjam, da prevzamem po pogodbi administracijo večih hiš. Reference dobre. — Vprašanja na Ins. odd. Edinosti pod „Oster“. (116)

Antonio Alberti zavod za izdelovanje in barvanje kožuhovine — Trst, ulica Poniziana 665, Telefon 23—56. Zaloga in in bogata izbira vsakovrstnih kožuhov. Prevzema naročbe in vsako popraviljanje. Čisti in pere vsako vrst kožuhovine. 1575

Išče se potnika, ki je večš slovenskega, hrvaškega in italijanskega jezika. Vprašati pri R. Kotniku, trdnja Gustavo Marco in drug, ulica Coroneo 45, Trst. 310

Svetlo in likano perilo. — imeti svetlo in likano perilo, naj se obrne na zavod F. Samokez v Trstu, ulica Cecilia št. 14, pritličje. Telefon 22-69. 2008

Stanovanje s 4 sobami in z vrtno se išče kje v Škorklji. Ponudbe na ins. odd. „Edinosti“ pod „Antonovič“. 317

Josip Trampuš Trst, ulica Industrija št. 3 (sv. Jakob) priporoča svojo pekarijo. Večkrat na dan svež kruh. Zaloga moke vsake vrste iz prvih mlinov. Vino in likerji v steklenicah. Sladčice in biškoti. 1928

Naš fotograf je Anton Jerkič, Trst, Via delle Poste 10. — GORICA, gosposka ulica 7. Izdelki odlikovani na vseh razstavah. — Le zaupno k njemu. 315

Ceno meso, vsak dan sveže, 5 kg govejega mesa, teletine ali ovčjega mesa samo 4 krone franko po povzetju, strogo solidna postrežba, ker reflektujem na stalne odjemalce. Meso je tekom 24 ur na vsakem kraju. Aladar B. M. Kerince, Ograko. 282

PLES v Orleku pri Sežani se vrši na pustno nedeljo pri Andreju Pirjavcu št. 12. 280

Za one, ki naročajo oglase

Oglase (Inzerate) treba naslovljati ne na Uredništvo lista, in ne na Tiskarno „Edinost“, ne na „Narodni Dom“ in ne na „Hotel Balkan“ v Trstu, ampak edino na „Inzeratni oddelk“ našega lista ali na Upravo.

Uredništvo, Tiskarna, Narodni dom in Hotel Balkan nimajo z oglasi nikakega opravila.

To naj si dobro zapomnijo oni, ki naročajo oglase v našem listu in želé, da bodo isti točno uvrščeni. — — —

Odlikovani čevljarski mojster

Viktor Schenk

priporoča svojo zalogo raznovrstnega obuvala za gospe, gospe kakor tudi za otroke.

Prodaja najbolj. biki

Fredin, Globin, cava-

lier in Cir.-M. mazilo.

Trst, Belvedere 32

Okrajna hranilnica in posojilnica V SEŽANI

vknjiž. zadruga z neomejeno zavezo vabi na redni

občni zbor

ki se vrši v nedeljo dne 12. marca 1911 ob 10. uri predpoldne v zadrugnih prostorih v Sežani

Dnevni red:

1. Pregled in odobritev letnih računov.
2. Razdelitev čistega dobička.
3. Poročilo o reviziji.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Predlogi.

NAČELSTVO.

Gospodarsko društvo v Škednju vknjiž. zadruga z neomejeno zavezo vabi na

XXX. redni občni zbor

ki se vrši v nedeljo 12. marca 1911 ob 3 1/2 uri popoldne v lastnih prostorih v Škednju št. 226.

Dnevni red:

1. Poročilo tajnika za upravno leto 1910.
2. Poročilo blagajnika in odobrenje letnega računa.
3. Nadomestna volitev dveh članov načelnštva.
4. Raznoterosti.

ODBOR.

Opomba: V slučaju, da ne bi bil ta občni zbor sklepčen, se vrši eno uro pozneje pri vsakem številu navzočih zadrugnikov.

ODVETNIŠKA PISARNA Dr. Frana Brnčiča in Mat. Pretnerja v Trstu, Via Nuova 13, II. n.

sprejme

Izurnjenega stenografa-strojeplisca večšega slovensko-nemškega jezika ali pa ki sta ob enem tudi datilografinji. — Vstop 1. aprila 1911. Plača po dogovoru.

ALEKS. FRANC MAYER - TRST žgalnica kave TELEFON 1743. Najboljši vir za dobivanje pečene kave.

S 3/11

4

Obvestilo.

O imovini „Glavne posojilnice v Ljubljani“ reg. zadruga z neom. zavezo v likvidaciji se je razglasil dne 13. febr. 1911 konkurz.

Konkurzni komisar: c. kr. dež. sod. svet. dr. Jak. Toplak v Ljubljani.

Začasni upravnik mase: dr. I. C. Oblak, odvetnik v Ljubljani.

Volilni narok 21. februarja 1911 dopoldne ob 9. uri pri tej sodnji v izbi št. 123 pred konkurznim komisarjem.

Zglasilni rok: do 30. aprila 1911.

Narok za likvidovanje in poravnava 16. maja 1911 dopoldne ob 9. uri, pri tej sodnji, v izbi št. 123 pred konkurznim komisarjem.

C. kr. deželna sodnija v Ljubljani, oddelek III.

dne 13. februarja 1911.

Slovenci! - Hrvati! - Srbi! - Čehi!

Odprla se je

v Trstu, ulica Giosue Carducci 9 nova elegantna

hrvatsko-slovenska

BRIVNICA BRADIČ & TIŠLJAR.

Urejena je po najmodernejšem načinu. — Za točno postrežbo se jamči. 316

Krepilno pijačo in uspešno redilno sredstvo, do sedaj nepoznano tvori Maršnerjev

BAKAO (uradno patentovan)

Ker vsebuje veliko množino fosforičnega kisika (takozvana fiziološka sol), je BAKAO najboljše redilna sredstvo za živce, oživlja ošibljen organizem in krepi okostje. BAKAO nima samo hranilno sredstvo neprecenljive vrednosti za nerazvite osebe, za rekonvalescente, za šibke otroke, ampak tudi za zdrave osebe pomeni to sredstvo idealno pijačo bodočnosti.

Kakao iz banan, BAKAO pripravlja in prodaja izključno

Prva češka akcijska družba orientalskih sladčarskih in šokoladnih tovarov na Kraljevih Vinogradih, ex **A. Maršner.**

Zaloga v Trstu: ALOJZ PLESNIČAR, ulica Giulia 29.

Obstojajo dve vrsti BAKAO: I. v kosirastih škatljah . . . K 1.— II. v zabojčkih . . . „ — 50

Pristen samo s to tovarniško znamko.

Hermangild Trocca

Barriera vecchia št. 8 ima veliko zalogo

mrtvaških predmetov VENCI

ad porcelana in biservov vezanih z medeno žico, od umetnih cvetov s traskovi in napisih.

Slike na porcelanastih ploščah za spomenike. Najnižje konkurenčne cene.

Čevljarnica „Alla Sartorella“, Trst VIA BARRIERA VECCHIA ŠT. 10 (NASPROTI SLADČIČARNE GATTI)

Velika izbira vsakovrstnih čevljev za moške, ženske in otroke. — Blago izvrstno in cene zmerne.